

Saaremaal peeti 35. geograafiaolümpiaadi

Piret Pungas¹, Ülle Liiber²

1965/66 õppeaastal alguse saanud ja esialgu üle aasta toimunud geograafiaolümpiaad on kasvanud TÜ Teaduskooli ning geograafia osakonna poolt organiseeritud mitmepäevaseks ürituseks. Lisaks õpilaste teadmiste ja oskuste kontrollile on olümpiaadi üheks eesmärgiks alati olnud püüd pakkuda õpilastele (viimasel ajal ka õpetajatele) mitmekesiseid ja uuenduslikke tegevusi ning hariduslikku meelelahutust koos Eestimaa eri kohtade tutvustamisega.

Juubelihõngulised plaanid

Kuna tegemist on juubeliaastaga, siis lähtusime traditsioonist pidada neid saartel ning seetõttu korraldasimegi seekordse olümpiaadi Saaremaal Kuressaare Gümnaasiumis (eelmist tähtpäeva tähistasime Hiiumaal Käinas).

Kokku osales 8.-10. maini Kuressaares toimunud olümpiaadil 87 noort 7.-12. klassini. Lastele olid kaasa tulnud elama ligi 30 õpetajat. Olümpiaad kestis, nagu tavaliselt, kolm päeva, kuid selle erilisust jäävad meenutama kaks lühiekskursiooni Saaremaal.

Võistluskeerises

Laupäev, peamine võistluspäev, algas varakult traditsioonilise kirjaliku töö ning Saaremaa kohta käiva viktoriini vormis lühitööga. Kirjalikus töös näitavad võistlejad, kuidas nad suudavad õpitud geograafiateadmisi konkreetsetes situatsioonides rakendada. Õpilastel tuli kirjeldada ja võrrelda atlase ja muude infoallikate abil tundmatuid kohti, kirjeldada pildidel kujutatud nähtusi või protsesse, analüüsida mõne riigi energiamajanduse olukorda või rahvastikusituatsiooni ning tõlgendada ka koomikseid. Viktoriin sisaldas peamiselt mitmesuguseid küsimusi Saaremaa ajaloo, kultuuriloo ning loodusolude kohta.

Keskpäeval jagati õpilased vastavalt vanusegruppidele kaheks rühmaks. Üks osa läks maastikuvõistlusele, mis toimus valdavalt Kuressaare piiskopilinnuse ümbruses ning teisele osale oli organiseeritud GPS-orienteerumine kesklinna piirkonnas. Viimane võistlus toimus rühmades ja ei läinud olümpiaadi tulemuste lõpparvestusse. Kuna paljudes koolides ei ole veel võimalik GPS-i geograafiatundides kasutada, siis ei ole see võistlusvorm ka olümpiaadi kohustuslikus kavas. Õpilaste head tulemused selles vallas lubavad aga arvata, et üsna pea võetakse GPS-iga tehtavad ülesanded olümpiaadi maastikuvõistluse koosseisu.

Seekordses maastikuvõistluses tuli õpilastel kaardi järgi leida otsitavad kontrollpunktid, määrata asimuuti ja vahemaid, mõõta nõlva kaldenurka ja kõrgust, koostada silmamõõduline plaan ning vastata mitmesugustele küsimustele, mis nõudis hoolikat ümbruse jälgimist ja vaatlemist. Pealelõunal toimus vahetus ja need, kes enne olid maastikuvõistlusel läksid nüüd GPS-iga orienteeruma.

Õpetajatelegi ei antud asu

Paralleelselt õpilaste võistlusega, toimus õpetajatele GPS-i koolitus, millele järgnes arvutikaartide temaline loeng ja Maa-ameti kaardiserveri kasutamise kursus. Peale

¹ Tartu Ülikooli geograafia osakonna doktorant, Tallinna Ülikooli EHI maastiku ja kultuuri keskuse teadur

² Tartu Ülikooli geograafia osakonna lektor

loenguid oli ka õpetajatel võimalus GPS-iga mööda Kuressaaret ringi käia ning vastata igas otsitavas punktis esitatud küsimusele. Laupäevase tegevuse võttis kokku tagasiside päevasest GPSi ringkäigust.

Žüriil jagus tööd hilisööni

Kui kirjalik töö oli läbi saanud, tuli žüriil anda endast parim, et järgmiseks hommikuks kõikide õpilaste tööd üle vaadata, tulemuste põhjal pingerida koostada ja ka diplomid välja printida.

Tööde parandamisel oli nii meeldivaid üllatusi headest vastustest kui ka imestust, et hindajaile lihtsana tunduvat asja kesiselt osati. Maastikuvõistluses kaotasid nii mõnedki õpilased väärtuslikud punktid vaid seetõttu, et ei lugenud korralikult küsimust läbi ja toimisid liialt kiirustades ja pigem teiste, juba eksinute, eeskujul.

Pühapäevaselt pidulik

Pühapäeva hommikul kogunesid kõik osalejad Kuressaare Gümnaasiumi aulasse, et osaleda võitjate väljakuulutamisel ja auhindade jagamisel.

Gümnaasiumiastmes said järgudiplomi järgmised õpilased: I järk - Tanel Reinola (Tallinna Väike-Õismäe Gümnaasium, 12 kl, õpetaja Lea Rüüsak), ja Anu-Liis Laar (Hugo Treffneri Gümnaasium, 10 kl, õpetaja Ülle Seevri), II järk – Marek Karm (Tallinna Reaalkool, 12. kl, õpetaja Ene Saar), Agu Bleive (Hugo Treffneri Gümnaasium, 11. kl, õpetaja Ülle Seevri), III järk – Lauri Solvak (Tallinna Reaalkool, 12. kl, õpetaja Piret Karu) ja Tauri Viil (Orissaare Gümnaasium, 12. kl, õpetaja Külli Rihvk).

9. klassis sai I järgu Erik Tamre Tallinna Reaalkoolist (õpetaja Piret Karu), **8. klassis** Krister Aleks Kasemaa Kuressaare Vanalinna Koolist (õpetaja Ülle Kreos) ja **7. klassis** Janek Timmas Tallinna Prantsuse Lütseumist (õpetaja Sirje Tekko). Täpsemaid tulemusi saab vaadata TÜ Teaduskooli kodulehelt.

Seitse paremat gümnaasiumiõpilast, kes jätkavad järgmiselgi sügisel õpinguid keskkoolis, saavad võimaluse osaleda Baltimaade 10. geograafiaolümpiaadil. Neist valitakse omakorda välja 4-liikmeline võistkond Eestit esindama rahvusvahelisel geograafiaolümpiaadil, mis toimub 2010. aastal Taiwanis.

Lõputseremooniale järgnes lühiekskursioon Muhu saarel ja kella kahese praamiga liikus suur geograafiahuviliste seltskond taas mandrile, et sõita koju jõudu koguma uueks töönaädalaks. Ja kuigi geograafiaolümpiaadil osalenud õpilased jõudsid emadepäeval koju alles hilisel pärastlõunal või isegi õhtupoolikul, suutsid nad kindlasti emasid rõõmustada oma heade tulemustega.

Kuna tegemist oli juubeliüritusega, siis anti selleks puhuks välja geograafiaolümpiaadi ülesannete kogumik, mis sisaldab 100 leheküljel nii maakondliku kui lõppvooru ülesandeid aastatel 2000-2008. Kogumiku trükiversiooni on võimalik tellida MTÜ Peipsi Koostöö Keskusest (kontakt: katrin.saart@ctc.ee), samuti pannakse see internetti Kooligeograafia kodulehele (<http://www.geo.ut.ee/kooligeo/>).

Korraldajad tänavad Kuressaare Gümnaasiumi lahke vastuvõtu ja ürituse sujuva kulgemise eest. Samuti suur tänu kõikidele õpetajatele õpilaste ettevalmistamisel.

35. geograafiaolümpiaad toimus Haridusministeeriumi, TÜ Teaduskooli ja SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse rahalisel toel.